

IM.STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 23 marca 2020

Apel Zespołu Ekspertów Wyborczych Fundacji im. Stefana Batorego o zmianę terminu wyborów Prezydenta RP

Wolne wybory wymagają spełnienia wielu warunków. Wśród nich szczególnie ważne jest zapewnienie ich powszechności i równości. Nade wszystko wybory nie powinny przyczyniać się do zwiększenia zagrożenia epidemicznego, a więc zagrożenia zdrowia i życia nas wszystkich.

Wszystko wskazuje na to, że niebezpieczeństwo związane z pandemią koronawirusa nie zniknie do maja br. Niezależnie od scenariuszy rozwoju sytuacji, trudno wyobrazić sobie zapewnienie obywatelom bezpiecznych warunków głosowania. W lokalach wyborczych gromadzi się często jednocześnie kilkadziesiąt osób. W tych okolicznościach ryzyko zarażenia jest realne. Szczególnie starsi wyborcy mogą obawiać się o własne bezpieczeństwo, zaś osoby objęte kwarantanną nie będą mogły głosować w ogóle. Również praca członków komisji wyborczych będzie wiązać się z realnym zagrożeniem ich zdrowia, a nawet życia. To może uniemożliwić skompletowanie komisji wyborczych. Szacujemy, że skoordynowanie procesu wyborczego wymaga zaangażowania co najmniej 200 tysięcy osób. Wyborów Prezydenta RP nie da się przecież urządzać zdalnie.

Innym zagrożeniem dla wyborów prezydenckich w zaistniałych warunkach jest drastycznie wysoka absencja wyborcza. W obecnej sytuacji uwaga obywateli jest skupiona na dramacie pandemii i jej konsekwencjach dla nich, ich rodzin i całego społeczeństwa. Trudno więc oczekiwać powszechnego zainteresowania polityką i walką o władzę. Przekaz medialny jest zdominowany przez informacje o sytuacji epidemiologicznej, skurczyła się zatem przestrzeń do debaty o innych ważnych kwestiach publicznych. Znacząco ograniczona jest też swoboda prowadzenia kampanii wyborczej, a kandydaci nie mają równych szans komunikowania się z wyborcami.

Najlepszym rozwiązaniem w obecnej sytuacji wydaje się wprowadzenie stanu klęski żywiołowej, który zawiesiłby terminy ustalonego już kalendarza wyborczego. Regulacje związane ze stanem epidemii są i tak w praktyce zbliżone do regulacji stanów nadzwyczajnych, o których mówi Konstytucja RP. Dziesiątki tysięcy obywateli znajdują się w przymusowej izolacji, a liczba ta będzie w najbliższym czasie rosła. Dobrowolna izolacja jest zalecana kolejnym setkom tysięcy Polaków. Jeśli wyborom nie da się zagwarantować powszechności i równości, kwestia wiarygodności głosowania przeprowadzonego 10. maja stanie się prawnym i politycznym wstrząsem.

Zespół Ekspertów Wyborczych Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. Mikołaj Cześniak, profesor Uniwersytetu SWPS, dyrektor Instytutu Nauk Społecznych SWPS, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. Jarosław Flis, Instytut Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego

dr Adam Gendźwiłł, adiunkt w Katedrze Rozwoju i Polityki Lokalnej na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego

dr hab. Jacek Haman, Zakład Statystyki, Demografii i Socjologii Matematycznej, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

dr Anna Materska-Sosnowska, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, członek Zarządu Fundacji im. Stefana Batorego

dr hab. Bartłomiej Michalak, profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Politologii i Studiów Międzynarodowych

dr hab. Bartłomiej Nowotarski, profesor Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Katedra Filozofii i Historii Gospodarczej

prof. dr hab. Jacek Raciborski, Zakład Socjologii Polityki, Instytut Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

prof. dr hab. Andrzej Rychard, dyrektor Instytutu Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk

Zespół Ekspertów Wyborczych działający przy Fundacji im. Stefana Batorego zajmuje się analizą prawa wyborczego przedstawiając propozycje zmiany w prawie i praktyce organizacji wyborów w kierunku zwiększenia uczestnictwa w wyborach i podniesienia reprezentatywności wyników wyborczych.